

Ex/ED/2.7/56/2019(Old)

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2019

(1st Year, 2nd Semester)

(Old Syllabus)

SANSKRIT (ED)

Course : 2.7

[Metrics and Composition]

Full Marks : 30

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

1. (a) Who is the author of 'छन्दोमञ्जरी' ? How many types of 'छन्द' are mentioned in 'छन्दोमञ्जरी' ? 1+1=2

'छन्दोमञ्जरी' ग्रन्थे रचयिता के? 'छन्दोमञ्जरी' ग्रन्थे कय प्रकार छन्दे कथा बला हयेछे

- (b) What is 'जाति'? 1

'जाति' की?

2. Define and illustrate after *Chandomañjarī* with example any two of the following metres : 4×2=8

ये केन दुट्टि छन्दे लक्षण छन्दोमञ्जरी ग्रन्थ अनयायी के उदाहरण सह व्याख्या दाओ

रुचिरा, रथोद्धता, द्रुतविलम्बितम्।

[Turn over]

3. Scan any *one* of the following with 'यति' and write the name of the metre. 4

निम्नोद्धृत ये कौन ँकटिर यति प्रदर्शन पर्वक गणविन्यास कर ँ छन्दटिर नाम लेख

(a) किं त्वं भयेन परिवर्तितसौकुमार्या।

(b) चलापाङ्गां दृष्टिं स्पृशसि बहुशो वेपुथमतीम्।

4. Read the following passage carefully and answer the following questions in simple Sanskrit. 9

निम्नलिखित अनच्छेदटि बालोभावे पड ँवंग प्रश्नगुनिर उड्ढर ः संस्कृते लेख

कस्मिंश्चिदधिष्ठाने ब्रह्मदत्तनामा ब्राह्मणः प्रतिवसति। स च प्रयोजनवशाद् विदेशं प्रस्थितः। स्वमात्राभिहितः-वत्स! कथमेकाकी व्रजसि? तदनन्विष्यतां कश्चिद् द्वितीयः सहाय इति। स आह-अम्ब, मा भैषीः। निरुपद्रवोऽयं मार्गः। कार्यवशादेकाकी गमिष्यामि इति। अथ तस्य निश्चयं ज्ञात्वा समीपस्थायाः पुष्करिण्याः सकाशात् एकं कर्कटमादाय मात्राभिहितः-वत्स, अवश्यं यदि गन्तव्यं तदेष कर्कटोऽपि सहायः। एनं गृहीत्वा गच्छ इति। स च तं कर्पूरपुटिकामध्ये निधाय प्रस्थितः। अथ गच्छन् ग्रीष्मोष्मणा संतप्तः। अतः कंचिद् वृक्षमासाद्य प्रसुप्तः। अत्रान्तरे वृक्षकोटरान्निर्गत्य कश्चित् सर्पः कर्पूरगन्थाकृष्टः तत्पुटिकामुन्मोच्य तद् भक्षयन् कर्कटेन व्यापादितः। अतः स आह-सत्यमभिहितं मम मात्रा पुरुषेण कोऽपि सहायः कार्यः नैकाकिना गन्तव्यमिति।

(i) विदेशे यात्राकाले ब्रह्मदत्तः मात्रा किमुपदिष्टः? 2

(ii) पुत्रो मातरं किं प्रत्युवाच? 3

[Turn over]

[3]

- (iii) तस्य माता पुत्रेण सह कं प्रेरयामास ? 1
(iv) कर्कटेन कथं तस्य उपकारः कृतः ? 3

5. Translate any *two* of the following passages into Sanskrit.
3×2=6

निम्नलिखित ये कौन दटि अनछेद संस्कृते अनबाद कः

- (a) The Sun having set in the west, the birds are returning to their nests on large trees for rest at night.
(b) Her mother left Śakuntalā after her birth. She was deserted in a dense forest. The great sage, Kaṇva say her there.
(c) In ancient times there was a king named Cirāyus. He had a minister, Nāgārjuna by name, who was versed in medicine.

_____